Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Reggy Kamps
Mailadres
r.kamps@nijmegen.nl
T 0652042089

Ons kenmerk
E25.000791

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 25 maart 2025
Onderwerp Stand van zaken Steunpunt gedupeerden kinderopvangtoeslagaffaire

Geachte leden van de raad,

Zoals u weet zijn duizenden ouders getroffen door de problemen met kinderopvangtoeslag. In 2021 is de landelijke hersteloperatie kinderopvangtoeslag gestart. Als gemeente zijn wij hier een belangrijk onderdeel van. In onze brief van 29 juni 2021[1] hebben we de context van de kinderopvangtoeslagaffaire toegelicht. Wij hebben u geïnformeerd over de kinderopvangtoeslagtoekenningen, de tot dan toe bij ons bekende gedupeerden, het opgerichte Steunpunt en de kwijtschelding van gemeentelijke vorderingen. De hersteloperatie loopt nog steeds. Met deze brief informeren wij u over de huidige stand van zaken.

De Belastingdienst zorgt voor de financiële compensatie. Maar voor wie in de problemen is geraakt is dat niet altijd voldoende en niet altijd snel genoeg. Er kunnen bijvoorbeeld problemenzijn ontstaan rondom huisvesting, psychisch welbevinden, schulden, inkomen, zorg en de opvoeding van kinderen. Gemeenten zijn door hun specialistische kennis en ervaring in staat om contact te zoeken met de gedupeerde ouders, een goed gesprek te voeren, vertrouwen te winnen en op gemeentelijke hulp te wijzen wanneer de inwoner in de problemen is gekomen door het handelen van Belastingdienst.

Sinds medio februari 2021 is er gegevensuitwisseling tussen de Belastingdienst en gemeenten. Wij ontvingen van de Belastingdienst lijsten met (mogelijk) gedupeerden, de melders. Dit zijn ouders die zich bij de Belastingdienst hebben gemeld als gedupeerd, maar voor wie dit nog niet is vastgesteld door de Belastingdienst. Wij ontvangen twee verschillende lijsten die zijn verbonden aan twee doelen:

a. Bieden van ondersteuning op alle levensgebieden. Tot 1 september ontvingen wij alle melders om namens de Belastingdienst contact te kunnen leggen. Dit deden wij in eerste instantie via een antwoordkaartje. Vanaf 1 september doet de

[1] Brief aan de raad Stand van zaken Steunpunt gedupeerden kinderopvangtoeslagaffaire (29 juni 2021): https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/b0aef974-d350-4c03-8449-28f08abf1123?documentId=f0bad343-ea61-496b-b3fc-5f5f9682ca25#

Belastingdienst dit weer zelf en ontvangen wij alleen de gegevens van melders die hiermee akkoord gaan.

b. Kwijtschelden van de gemeentelijke vorderingen.

Inmiddels is de aanmelding voor herstel voor aanvragers op 31 december 2023 gesloten.

Ondersteuning aan gedupeerden en ex-partners: Steunpunt kinderopvangtoeslagaffaire

Het Steunpunt is ondergebracht bij het Doorbraakteam. Dit past qua visie en werkwijze goed bij de ondersteuning die wij ouders bieden. Op dit moment bestaat de formatie van het Steunpunt uit 2,16 FTE.

Het team bestaat uit doorbraakcoaches, sociaal raadslieden en een senior projectondersteuner. Het is een divers team met een brede expertise en netwerk binnen en buiten gemeente. De medewerkers zijn het eerste aanspreekpunt binnen de gemeente voor de gedupeerden. Samen met de gedupeerde werken zij een maatwerkplan uit om de inwoner zo goed mogelijk te helpen.

Stand van zaken

Cijfers tot en met 31 december 2024:

348 meldingen bij de gemeente;

- 288 voor 01-09-2021
- 60 na 01-09-2021

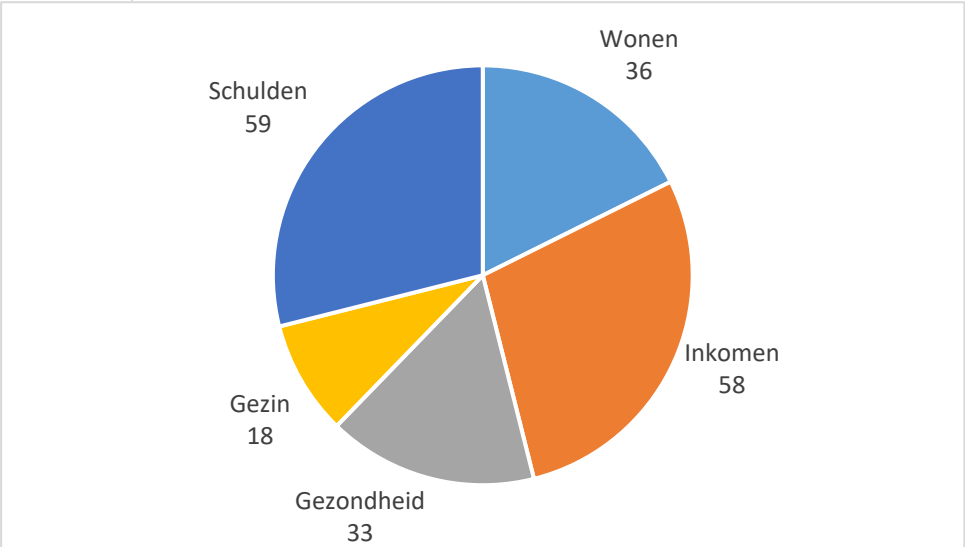
Alle inwoners zijn benaderd, met **298** (85%) is contact (geweest)
Voor **144** (48%)* is een traject gestart.
Voor **60** is de nazorgfase gestart;
Er is € 335.456,68 ingezet vanuit het flexibel budget
Voor **242**** is het traject ten einde. Het Steunpunt blijft beschikbaar voor hulp.

Van de 348 meldingen zijn:

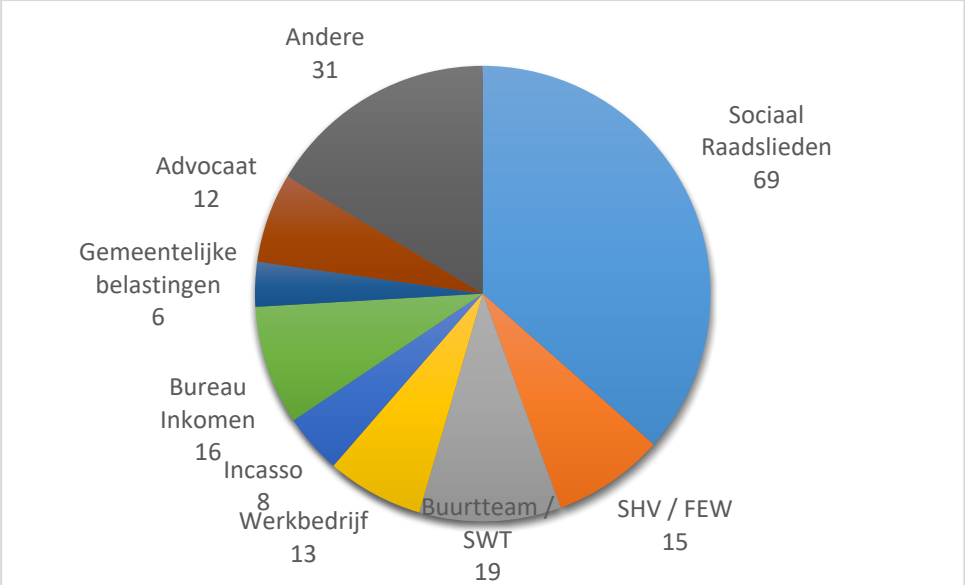
- **141** door de Belastingdienst aangemerkt als gedupeerd.
- **14** niet aangemerkt als gedupeerde tijdens de lichte toets.
- **85** ouders die niet gedupeerd zijn volgens de Belastingdienst.
- **108** nog in afwachting of de uitslag is niet bekend bij ons***.

*Met 154 ouders is kort contact geweest, zij willen geen ondersteuning om diverse redenen, zij wachten de Belastingdienst af of hebben verzocht om hulp op een later moment. Indien inwoners in eerste instantie geen ondersteuning nodig achten, maar later wel kunnen zij alsnog contact opnemen met het Steunpunt
** Dit aantal is een optelling van ouders waarbij slechts kort contact is geweest, en de trajecten (incl. nazorgtrajecten) die geëindigd zijn.
*** De Belastingdienst geeft alleen door als dat iemand niet gedupeerd is. Als iemand wel gedupeerd is wordt dat dus niet doorgegeven. Vandaar dat voor een groot deel de uitslag niet bekend is

Geboden hulp

Figuur 1. Het aantal gedupeerde ouders dat hulp heeft ontvangen onderscheiden naar leefgebied. Eén ouder kan op meerdere leefgebieden ondersteuning krijgen.

Figuur 2. Aantal keer inzet andere ondersteuners. De medewerker in het Steunpunt zorgt ervoor dat de gedupeerde verder wordt geholpen. Vaak zijn er meerdere ondersteuners betrokken. De medewerker blijft aanspreekpunt en beschikbaar voor de ouder. De categorie “anderen” bestaat uit onder andere UWV, fondsen, stichting Leergeld, jongerencoach en het Ondernemerspunt.

Lotgenotengroep

Op initiatief van een gedupeerde worden er lotgenotenbijeenkomsten georganiseerd. De gemeente heeft hierin een ondersteunende functie. Dit houdt in dat de locatie betaald wordt en geholpen wordt bij het bekendmaken van de bijeenkomsten onder de gedupeerden. De inhoud van de bijeenkomsten is aan de gedupeerden zelf.

De opkomst bij de lotgenotengroep is in Nijmegen niet heel hoog, ondanks de aandacht die hieraan gegeven is. Veel gedupeerden hebben hier geen behoefte aan merken we.

Ondersteuning aan kinderen van gedupeerden, de kindregeling
Niet alleen gedupeerde ouders voelen de gevolgen van de toeslagenaffaire. Ook hun kinderen ondervinden gevolgen van de terugvorderingen van de kinderopvangtoeslag. Dit heeft geresulteerd in de kindregeling. Naast de Financiële tegemoetkoming door de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) wordt er ook voor de kinderen brede ondersteuning door de gemeenten geboden.

Stand van zaken

Cijfers tot en met 31 december 2024:
50 kinderen van gedupeerden hebben contact gezocht:

- Met **45** kinderen is contact geweest
- Voor **32** is een traject gestart
- **3** kinderen zitten al in de nazorgfase
- **5** trajecten zijn afgerond
- Er is in totaal € 77.076,60 ingezet uit het flexibel budget

Veel kinderen vragen om ondersteuning bij het zoeken van een woning

Om meer kinderen te bereiken wordt er aan 490 (kinderen van 16 jaar en ouder) kinderen van gedupeerden via de belastingdienst een flyer gestuurd. Hierin wordt het aanbod in Nijmegen onder de aandacht gebracht.

Ondersteuning aan erkend gedupeerde ex-partners en nabestaanden van overleden aanvragers en hun gezin.
Sinds 2024 wordt de brede ondersteuning vanuit de gemeente ook aan erkende ex-toeslagpartners en nabestaanden gegeven.
Voor de ex-toeslagpartner is er ook financiële compensatie en schuldenaanpak.
De regeling voor ex-partners is pas in 2024 in uitvoering gebracht. Voor de ex-partners is brede ondersteuning beschikbaar en geldt dezelfde regeling voor het overnemen en kwijtschelden van schulden als voor gedupeerden. De kans is daardoor groot dat schulden niet meer binnen de reikwijdte van de regeling vallen, omdat de schulden later zijn ontstaan. Gemeenten kunnen deze schulden niet overnemen of kwijtschelden, maar wel vanuit de brede ondersteuning voorzieningen inzetten rond bijvoorbeeld budgetbeheer, ondersteuning bij het maken van betaalafspraken of toeleiding naar een schuldregeling.
De nabestaanden van een gedupeerde ouder worden als volgt bepaald:

1. De toeslagpartner van de overleden ouder op het moment van overlijden. Of als deze er niet is:
2. Het kind of de kinderen van de overleden ouder.

Voor de nabestaande is brede ondersteuning beschikbaar en het overnemen en kwijtschelden van schulden. Ook hier geldt dat er een grote kans is dat de schulden niet meer binnen de reikwijdte van de regeling vallen.

Wanneer is de brede ondersteuning klaar of eindigt de brede ondersteuning
De verstrekking van spullen is vanaf 1/1/25 gelimiteerd in tijd. In het eerste half jaar van de geboden brede ondersteuning wordt bepaald of, en zo ja welke materiële voorzieningen (middelen) onderdeel zijn van het plan van aanpak en nodig om een nieuwe start te kunnen maken. De gemeente heeft twee jaar de tijd om samen met de ouder te komen tot een volledig plan van aanpak. De hulpverlening die opgenomen is in het plan van aanpak kan langer doorlopen dan twee jaar.

De Brede ondersteuning kan op drie momenten eindigen:

1. De aangemelde ouder wordt na de integrale beoordeling niet als gedupeerde erkend door UHT. De brede ondersteuning wordt binnen 30 dagen afgebouwd.
2. De doelen uit het plan van aanpak zijn behaald – daarmee heeft de ouder een nieuwe start kunnen maken en de gemeente de mogelijkheden hiertoe gefaciliteerd.
3. Er is twee jaar verstreken na de vastgelegde datum van het eerste gesprek. Hulpverlening die onderdeel is van het plan van aanpak kan langer doorlopen – indien opgenomen daarin binnen de termijn van twee jaar.

In alle gevallen vindt een warme overdracht naar de reguliere dienstverlening van gemeente plaats als dit nodig en wenselijk is.

Schone lei
Gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire moesten onterecht veel geld terugbetalen. Door deze financiële problemen zijn vaak ook op andere gebieden schulden ontstaan. Er worden verschillende stappen ondernomen om de gedupeerde ouders financieel te compenseren en met een schone lei verder te kunnen met hun leven.

Gemeentelijke vorderingen
Met de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen is vanaf 1 januari 2022 de grondslag gecreëerd voor het kwijtschelden van vorderingen bij de gemeente. De vorderingen die onder de reikwijdte vallen van deze wet, zijn vorderingen die zijn ontstaan voor 1 januari 2021. Daarop is een belangrijke uitzondering. Vorderingen die zijn ontstaan door ernstig misbruik of fraude worden niet kwijtgescholden. Dat geldt ook voor een boete voor deze vordering. Op dit moment zijn alle gemeentelijke vorderingen die in aanmerking komen voor kwijtschelding kwijtgescholden.

Kwijtgescholden tot en met 2024 (leningen GKB, gemeentebelastingen bijstandsvorderingen):
2021: € 90784 (18 gedupeerden, 46 vorderingen)
2022: € 18.487 (6 gedupeerden, 7 vorderingen)
2023: € 29.641 (5 gedupeerden, 8 vorderingen)

* De lijsten die we ontvangen met als doel de kwijtschelding van gemeentelijke vorderingen bevatten ook toeslagpartners van gedupeerde ouders en ouders die niet meer in Nijmegen wonen.

Stand van zaken Schuldenaanpak

Voor de inwoners die een minnelijk schuldregeling (MSNP) doorlopen werden de private schulden overgenomen.
Het landelijke Beleidsbesluit betalen private schulden[2] is per 1 januari 2022 ingegaan. De doelgroep van dit beleidsbesluit zijn erkende gedupeerde ouders en diens toeslagpartner. Aanvragen worden ingediend bij een consortium van kredietbanken welke zich verenigd hebben in de stichting Sociale Banken Nederland (SBN). Dit consortium van kredietbanken heeft de uitvoering gedaan. Bureau Schuldhulpverlening (Team Geldzorgen) bood ondersteuning aan gedupeerden bij het opstellen van de schuldenlijst.

Kindregeling en schulden
Kinderen van gedupeerden met problematisch schulden worden geholpen via een saneringskrediet. De schuldeisers wordt een betalingsvoorstel gedaan op basis van een normaal schuldhulpverleningstraject. Zijn alle schuldeisers akkoord dan worden deze betaald via een saneringskrediet. Het kind hoeft het krediet niet af te lossen, het krediet wordt betaald vanuit de brede ondersteuning. Tot op heden zijn er 3 saneringskredieten voor kinderen van gedupeerden afbetaald.

Vervolg
Wij continueren de inzet van het Steunpunt, die, zoals eerder genoemd, is ondergebracht bij het Doorbraakteam. Gezien de constante ontwikkelingen op het gebied van de kinderopvangtoeslagaffaire en de nog lopende hulptrajecten vinden wij het belangrijk dat gedupeerden één duidelijk aanspreekpunt hebben en houden binnen onze gemeente. Zo kunnen wij de gedupeerden die in beeld zijn goed verder helpen, nieuwe gedupeerden ondersteunen en nieuwe ontwikkelingen opvangen.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester

[2] Zie https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2021-44723.pdf voor het Beleidsbesluit.